

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่..) พ.ศ.

ประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) คือ สังคมที่มีประชากรอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ ๗ ของจำนวนประชากรทั้งหมด โดยในขณะนี้ ประเทศไทยมีประชากรที่มีอายุ ๖๕ ปีขึ้นไปมากถึงร้อยละ ๑๐ หรือมากกว่า ๗ ล้านคน และภายในปี ๒๕๘๓ ประชากรในกลุ่มนี้จะเพิ่มจำนวนเป็น ๑๗ ล้านคน ซึ่งเป็นจำนวนมากกว่า ๑ ใน ๔ ของประชากรทั้งประเทศ โดยในอีก ๓๕ ปีข้างหน้า จะมีประชากรอายุ ๖๕ ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ ๑๔ ของประชากร ซึ่งจะทำให้ประชากรโลกกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์

ข้อมูลจาก World Population Ageing โดยองค์การสหประชาชาติ ระบุว่า หลังจากปี ๒๕๕๒ ประชากรไทยที่อยู่ในวัยพึ่งพิง (เด็กและผู้สูงอายุ) จะมีจำนวนมากกว่าประชากรในวัยแรงงาน และในปี ๒๕๖๐ จะเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่มีประชากรเด็กน้อยกว่าประชากรผู้สูงอายุ สถานการณ์ดังกล่าวเป็นผลมาจากภาวะเจริญพันธุ์ที่ลดลงอย่างรวดเร็ว และการลดลงอย่างต่อเนื่องของระดับการตายของประชากร ทำให้จำนวนและสัดส่วนประชากรสูงอายุของไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ประเทศไทยจะต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับท้าทายนี้ จึงเป็นที่มาของการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่..) พ.ศ. เพื่อให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป

ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๐ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่..) พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ และมีการตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน และกำหนดระยะเวลาให้แล้วเสร็จภายใน ๔๕ วัน พระราชบัญญัตินี้ได้ผ่านการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทสังคมในปัจจุบัน และรองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ของประเทศไทย โดยได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

- (๑) เพิ่มบทบัญญัติเรื่องการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย
- (๒) เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับที่มาของเงินกองทุนเพื่อให้รวมถึงเงินบำรุงกองทุนที่ได้รับจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสินค้าสุราและยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต
- (๓) กำหนดให้เรียกเก็บเงินบำรุงกองทุนจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสินค้าสุราและยาสูบในอัตราร้อยละสองของภาษีที่เก็บจากสุราและยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต และให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีดังกล่าวเป็นผู้มีหน้าที่ส่งเงินบำรุงกองทุน
- (๔) กำหนดให้กรมสรรพสามิตและกรมศุลกากรเป็นผู้ดำเนินการเรียกเก็บเงินบำรุงกองทุนเพื่อนำส่งเข้ากองทุน และในปิงบประมาณที่มีเงินบำรุงกองทุนเกินสี่พันล้านบาท ให้กรมกิจการผู้สูงอายุนำเงินบำรุงกองทุนส่วนที่เกินนั้นส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน
- (๕) กำหนดให้คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติจัดสรรเงินบำรุงกองทุน และเงินที่มีผู้บริจาคเข้ากองทุน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อจ่ายเป็นเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพแก่ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยสำหรับจ่ายเป็นเงินสงเคราะห์ดังกล่าว
- (๖) กำหนดกรณีการได้รับการยกเว้น ลดหย่อน หรือคืนเงินบำรุงกองทุน
- (๗) กำหนดให้ผู้มีหน้าที่ส่งเงินบำรุงกองทุนที่ไม่ได้ส่งเงินบำรุงกองทุนหรือส่งภายหลังระยะเวลาที่กำหนด หรือส่งเงินบำรุงกองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่งต้องเสียเงินเพิ่ม
- (๘) เพิ่มบทกำหนดโทษ และการเปรียบเทียบคดีเพื่อให้สอดคล้องกับแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง
- (๙) แก้ไขเพิ่มเติมให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายด้วย

เหตุผลสำคัญของการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ รัฐบาลจึงมีนโยบายและมาตรการในการดูแลผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย โดยการให้เงินช่วยเหลือเพื่อการยังชีพแก่ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย เพื่อให้ได้รับสวัสดิการที่จำเป็น แต่เนื่องจากกองทุนผู้สูงอายุที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุที่มีรายไม่เพียงพอต่อการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว จึงสมควรเพิ่มบทบัญญัติเรื่องการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพแก่ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย และบทบัญญัติเกี่ยวกับที่มาของเงินกองทุนเพื่อให้รวมถึงเงินบำรุงกองทุนที่ได้รับจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิตในส่วนที่เกี่ยวกับสินค้าสุราและยาสูบ ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต โดยให้เรียกเก็บเงินบำรุงกองทุนจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิตในส่วนที่เกี่ยวกับสินค้าสุราและยาสูบในอัตราร้อยละ ๒ ของภาษีที่เก็บจากสุราและยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต และให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีดังกล่าวเป็นผู้มีหน้าที่ส่งเงินบำรุงกองทุน

พร้อมทั้งให้กรมสรรพสามิตและกรมศุลกากรเป็นผู้ดำเนินการเรียกเก็บเงินบำรุงกองทุนเพื่อนำส่งเข้ากองทุน และในปีงบประมาณที่มีเงินบำรุงกองทุนส่งเข้ากองทุนเกินสี่พันล้านบาท ให้กรมกิจการผู้สูงอายุนำเงินบำรุงกองทุนส่วนที่เกินนั้น ส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินกำหนดให้คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติจัดสรรเงินบำรุงกองทุน และเงินที่มีผู้บริจาคเข้ากองทุน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อจ่ายเป็นเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพแก่ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย สำหรับจ่ายเป็นเงินสงเคราะห์ดังกล่าว รวมถึงกำหนดกรณีการได้รับการยกเว้น ลดหย่อน หรือคืนเงินบำรุงกองทุน และกรณีที่ต้องเสียเงินเพิ่ม รวมทั้งเพิ่มบทลงโทษการเปรียบเทียบคดี และแก้ไขเพิ่มเติมให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นผู้รักษาการตามกฎหมายด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการจ่ายเงินสงเคราะห์กรณีนี้ มุ่งจ่ายเพิ่มเติมเฉพาะแก่ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย ซึ่งได้ลงทะเบียนเพื่อรับสวัสดิการแห่งรัฐแล้วเท่านั้น

การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์แก่ประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในขั้นตอนของการตรากฎหมายทุกขั้นตอน โดยร่างพระราชบัญญัตินี้ จะเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ เพื่อยังประโยชน์ให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ผ่านการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุอย่างครอบคลุม เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพราะสูงอายุมิใช่ภาระของสังคม แต่เป็นทรัพยากรที่มีทั้งประสบการณ์และมีคุณค่าต่อสังคมเป็นอย่างยิ่ง

เรียบเรียงโดย

นางวิไลลักษณ์ กล่อมเมฆ นักประชาสัมพันธ์เชี่ยวชาญ
นางสุวรรณมา มารินี นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ
นางสาวทัศนีย์ สมมิตร นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ
นางสาววนิดา อานามวัฒน์ นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ
กลุ่มงานสื่อมวลชน สำนักประชาสัมพันธ์